

בבא מציעא לו

עניין: מלאך המות בבהמה

תורת חיים חולין דף כז

דמעמא לזוה הכתוב לשחוט צהמה חיה ועוף, ואסר את הנבלה וטימא אותה, נראה משום דשלטא צה סטרא אחרת רוח הטומאה, שכל מיתה נעשה על ידי מלאך המות, אפי' מיתת צהמה, כדאיתא צפרק המפקיד [צ"מ לו:]: מלאך המות מה לי הכא וכו'. ואפי' מי שאינו מת מיתת עצמו, אלא נהרג, הן אדם הן צהמה, גמר יציאת נשמתו ע"י מלאך המות הוא. ולכך לזוה הכתוב לשחוט, כדי שתצא נשמתן כמזות שחיטה, ולא ע"י מלאך המות.

וב"ב הרב ר' מנחם רקאנטי צפרשה ראה [דברים יב ד] וז"ל: וכשנשחטנה אנוחו לא תחול עליה רוח הטומאה, כמו צנבלה שמתתה צרות הטומאה, ומאזי טעמא אמרו [ראה ירושלמי נזיר לג: וכמוצות קג: וכבוד"ה אוחו היום] כשמת ר' צטלה כהונה, לפי שמתת צדיקים גדולים הוא צנשיקה, לא ע"י מלאך המות, ולכך אין מטמאין צמותן. והיינו הא דקאמר לעיל ושחט, צמקום ששחט טאהו, ופירש"י ז"ל טהרהו, נקט קרא לישנא דטהרה, שלא יטמאנה מלאך המות.

כלי יקר פרקשת אמור ויקרא כא, ב

(ב) **כי אם ישארו**. טעם איסור הטומאה הוא בעבור רוח הטומאה הנשאר דבק בגוף האדם, על כן נאמר לנפש לא יטמא ולא אמר בנפש לפי שהנפש מצד עצמה טהורה היא ואין בה שום צד טומאה, אך שהנפש סיבת הטומאה כי כל שאר הבעלי חיים שאין בהם נפש המשכלת כי אם רוח החיונית לבד אין מיתתם כי אם פירוד הארבע יסודות ואין מלאך המות מזדקק להם כלל. על כן אין בהם טומאה חמורה אבל נשמת האדם אינה יוצאת כי אם ע"י מלאך המות המוציאה משם בעל כרחו כמו שאמרו רז"ל (אבות פ"ד מכ"ט) ועל כרחך אתה מו, והוא בא מסטרא דמסאבא ומביא הטומאה על הגוף, זולת הצדיקים ויחידי הדור אשר מיתתם בנשיקה לא ע"י מלאך המות אין בהם שום צד טומאה. לפיכך אמרו רז"ל (ירושלמי ברכות פ"ג ה"א) שביום שמת רבינו הקדוש בטלה הכהונה כי לא נטמאו בו זוכהנים כלל:

דברי מלכיאל ח"ג סי' פג

ועיד שסקשה על כלי יקר פ' אמור שכתב דלצ"ח חין המה"מ מזדקק כלל רק כשד' יסודות שבהם מחפרדים חזי מחיס. והקשה מחולין ל"ה ע"ב דלמרינן מה לי קטליה מה"מ. הנה י"ל דכ"ל כהו"ש שם שהכריחו דקאי אאדם. אכן מב"מ דף ל"ו קשה דלמרינן גבי צהמה מה"מ מה לי הכא מה החס. ואפשר ס"ל דצנדר השאלה קרי לה ס"מ מה"מ. אבל הכונה על פירוד היסודות מ"ל הכא מ"ל החס. וגם מ"ש